



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Antonini Diana Panormitani, Cler. Reg. & S. Officij
in Regno Sicil. Consultoris, Practicæ Resolutiones
Lectissimorum Casuum**

Diana, Antonino

Antverpiæ, 1645

leivnvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41753

Vasq. & alij 3. *ibid. ref. 42.* Sed contrariū est tutius & verius. Suarez & alij 5. p. 4. *tr. 4. ref. 226.*

39 Officium Defunctorum die 2. Nouembris dicendum, obligat sub mortali. Suarez & alij 24. *ibid. ref. 243.*

I

IEIUNIUM.

1 **S**exagenarij, licet robusti & vegeti, excusantur à ieiunio. Imò nonnulli DD. illos excusant à ieiuniis, quæ uouerunt certis diebus anni in totū vitæ tempus. Sanchez. Quæ vera sunt, etsi annus 60. tantūm esset inchoatus; (Sancius & Nald.) quia in fauorabilibus annus inceptus habetur pro completo. *p. 1. tr. 9. ref. 20 & p. 5 tr. 14. ref. 83.*

2 Licet ministrare carnes pueris ante septennium expletum, in diebus ieiunii; quia nullis legibus obstringuntur. (Sanchez & alij 6.) etsi tunc doli capaces sint. (Sancius) etsi alij hoc negent (Villalob.) Item licet eas ministrare Paganis, qui nullâ lege Ecclesiasticâ obligantur. Nec non perpetuò amentibus. Sanchez & alij. *p. 1. tr. 9. ref. 42.*

T 3

3 Nemo

3 Nemo absens obligatur ad ieiunium oppidi sui. Sanch. & alij 4. quare potest quis aliò se conferre, vt ieiunium vitet. Fagundez. *ibid.* ref. 18. & 19.

4 Manè discedens ex loco domicilij vbi est ieiunium, peruenturus ad locū vbi non est ieiunium, potest sumere ientaculum in loco domicilij, non tamen vesci carnibus; quia peruenturus est ad locum vbi licebit cœnare. Less. & alij 5. Quod puto etiam esse verum, licet eodem die sit ad domicilium suum rediturus. Sanchius. *ibid.* ref. 3.

5 Ieiunium ab Episcopo indictum Religiosos non obligat: Ieiunia tamen generali consuetudine recepta, illos etiam obligant. Suarez & alij 3 *ibi.* ref. 36.

6 Artes quæ nō sunt admodum laboriosæ, non videntur excusare à ieiunio, vt sunt sartorum, & Tonforum. Lessius & alij 10. sutores autem excusantur. Lessius & alij 4. Imò non desunt qui existiment Eugenium IV. omnes artifices indiscriminatim excusare. Fagund. *ibid.* ref. 7. & 8. Fossores autem, Ferrarii & similes, non tenentur ieiunare etiam illis diebus, quibus non laborant: tum quia à labore præcedenti debilitati sunt, tum quia indigent viribus ad sequen-

quentem. Azor. & alij 2. *ibid.* ref. 9.

7 Qui ex officio quotidie scribunt, à ieiunio excusari, putat San Iuan. Sed alij cōmuniter putant debere consulere suam imbecillitatem. *p. 4. tr. 4. ref. 130.* Qui verò apud Typographos prælum versant, excusantur: sed non qui litteras colligunt. Gordon. *ibid.* ref. 134.

8 Concionatores qui totâ Quadagesimâ concionantur, etsi ob mercedem, excusantur à ieiunio. At qui solis Dominicis diebus, non item, nisi sint debiles. Lectores & qui assiduam cōfessionibus audiendis dant operam, si commodè ieiunare non possunt, excusantur. Fagund. Idem dicendum de Cântoribus, qui mercede canunt, qui etiam ouis in Quadages. vesci possunt causâ vocis conseruandę, si ad hoc necessarium est. Sancius *p. 1. tr. 9. ref. 10. & 11.* De Aduocatis, & procuratoribus, idem dicendum quod de Concionatoribus, nempe illos excusari tantùm, quando eorum labor improbus est, vel tanta imbecillitas, vt studiis aliter satisfacere nequeant. *ibid.* ref. 12.

9 Prægnantes & lactantes excusantur à ieiunio, etsi robustæ sint. Lessius & alij 10. Non possunt tamen vesci ouis,

vel carnibus. Villalob. & San Iuan. p. 4.
tr. 4. ref. 126.

10 Qui nisi sumptâ vesperi cœnâ, dormire nequit, non tenetur ieiunare, neque manè collatiunculam sumere, & vesperi cœnare; quia nemo tenetur ordinem refectioinum peruertere. Filliuc. & alij 3. p. 1. tr. 9. ref. 51.

11 Defessus ex ludo pilæ vel aliâ recreatione, non tenetur ieiunare: tenetur tamen abstinere à ludo, si non potest simul ieiunare. Villalob. & alij. Qui verò suscipiunt peregrinationes ad loca sacra, excusantur à ieiunio; neque tenentur differre peregrinationem in aliud tempus. Sancius. *ibid.* ref. 40. & 46.

12 Non tenetur quis eos solos operarios vocare, qui cum moderato labore ieiunare possint, sed potest quoscunque, nullo discrimine. (Fernand.) Nec peccat si seruis onus incompatible cū ieiunio imponat (Sanchez.) Imò potest operarios conducere cum pacto, ut nō ieiunent, ne aliàs minus laborent. Esgund. *ibid.* ref. 13. & p. 4. tr. 4. ref. 141.

13 Non frangunt ieiunium famuli qui dominis inseruientes, comedunt reliquias cibi, quas de mensâ tollunt si statim post dominos sunt comesturi.

Item

Item neque seruitores, & lectores ad mensam, qui antè aliquid sumunt etiam sine necessitate, quia reputatur vnica comestio, quæ tunc inchoata paulò post perficitur. Sanchez. p. 4. tract. 4. ref. 142.

14 Qui dubitat an expleuerit annum 21. vel an hodie sit dies ieiunij, non tenetur ieiunare. Sanchez. Suar. & alij 6. *ibid.* tr. 3. ref. 21.

15 Si quis cœnans die Iouis dubitet, an sit audita 12. noctis, potest comedere carnes; secus si cœnaret die Sabbathi: quia in priori est libertas edendi, nisi sit 12. in posteriori est obligatio non edendi, nisi sit 12. Sanchez & alij 7. *ibid.* ref. 18.

16 Qui die ieiunij notabiliter anticipat horam comedendi, non peccat mortaliter; quia determinatio horæ non est de essentiâ ieiunij. Si tamen anticipetur sine causâ, peccabitur venialiter, nisi sit exigua anticipatio, vt est vnus mediæ horæ. (Filliuc. & alij 2.) vnde cùm Religiosi habeant priuilegium anticipandi prandium per horam, poterunt sine vllâ culpâ prandere per horam & dimidiam ante meridiem p. 1. tr. 9. ref. 27. & p. 5. tr. 5. ref. 10.

T 5

17 Qui

17 Qui ieiunans surgit à mensa propter occurrēs aliquod negotium, breui temporis spatio interiecto, potest mensam repetere ad continuandam refectioem. Azor. & alij. Imò Sancius putat id esse licitum, etiam si spatium duarum horarum intercesserit, dummodò surrexerit à mensâ animo reuertendi. *p.2.tr.9.ref.32.*

18 Circa quantitatem collationis serotinæ, quando ab Ecclesiâ indicitur ieiunium, standum est consuetudini, quæ viget apud viros: cōscientiæ timoræ, Lessi. & Bonacin. Licet sumere quātitatem 6. aut 8. vnciarum. Villalob. & Fagund. Imò putant quidam posse sumi quartam partem eorum, quæ sufficerēt ad refectioem ordinariam. Reginald. & alij 2. Sed hoc nimis laxum est. Insuper & qualitas ciborum est attendēda: nam cibos substantiales ad cœnam adhiberi solitos, vt pisces & oua, comedere in collatione, illicitum est, vt communiter DD. ac propterea improbabilis, & falsa est sententia Bonacinæ asserentis, in collatiunculâ illâ, non qualitatem, sed quantitatem esse attendendâ. *ibid.ref.1. & p.4.tr.4.ref.117.*
 Quòd si quis inaduerterter cibum sumat

mat per diem, non ob id frangit ieiunium, aut tenetur abstinere à collatione nocturnâ, nisi nimis propinquè ad horam refectionis nocturnæ esset cibus sumptus. Sanchez. *part. 1. tract. 9. resol. 1.*

19 Collatio vespertina non potest fieri cum caseo, lacte, cremore amigdalino, vel triticeo. Sánchez. et si aliud permittat. Turrian. & Bossi. Item neque cum leguminibus: quia illa omnia spectant potissimum ad nutriendum. Laym. & alij 3. *p. 5. tr. 14. res. 12. & 14.*

20 Licet rationabilem ob causam manè collationem sumere, & vesperi cœnare; alioquin est peccatū veniale. Lessius & alij 5. Collatio verò serotina in vigiliâ Natiuitatis sumi potest largiusculè, ratione consuetudinis. Villalob. & alij 3. *p. 1. tr. 9. res. 33. & 35.*

21 Licet in Quadrages. edere quod vulgò dicitur *Biscottum*, etiam si paucillum cui contineat; propter paruitatem materiæ. Ledesm. & alij *ibid. res. 31.*

22 Lacticinia de iure communi, tantum in Quadrages. prohibetur: in ieiuniis verò per annum, ne ex consuetudine quidem, saltem obligante sub mortali, Sanchez & alij. *ibid. res. 41.*

23 Qui

23 Qui vouit ieiunium, potest vt lacti-
ciniis extra Quadragesimam. Sancius &
alij. Imò et si quis vouisset ieiunare in
Quadragesimâ si dubitet an intenderit
abstinere à lacticiniis: et si iis vescatur. Ne
priuilegio, peccabit quidem contra
præceptum Ecclesię, sed non contra vo-
tum. Sanchez. *ibid. ref. 5. & 6.*

24 Dispensatus in esu carniũ, cen-
setur dispensatus ad non ieiunandum:
quia abstinentia à carnibus est de sub-
stantiâ ieiunij. Tolet. & alij 9. Quòd si
talis facultatem habet carnes edendi,
tantũ vt se p̄seruet ab infirmitate, si
quo die illas non comedit, tenetur ie-
iunare. Sin autem eam habet ratione
infirmitatis præsentis, et si illas aliquo
die non comedat, non tamen tenetur
ieiunare. Imò quando infirmitas est ra-
lis, quæ per se excusat à ieiunio, licet va-
letudini eius conduceret ieiunare, &
oppositum noceret, non tamen tene-
retur ex præcepto Ecclesię, sed ex na-
turali abstinentiæ, quod non obligat,
nisi sub veniali. Sanch. *p. 4. tr. 4. ref. 189.*

25 Qui comedit carnes eo die quo vo-
uit ieiunium, peccat tantũ in prima
comestione; nam violato semel ieiunio,
cessat obligatio abstinendi à carnibus.

Fau.

Faustus. part. 1. tract. 9. resol. 37.

26 Quoties quis in die ieiunij carnes comedit, vel oua aut lacticia, toties peccat mortaliter. Quia Ecclesia in die ieiunij illa absolutè interdicat. Sanchius & alij. *ibid. res. 45*

27 In die ieiunij paruitas materiæ in esu carniū, excusat à mortali. Sanch. & alij 2. est autem materia parua si quantum cocis permittitur gestare ex necessitate officij, tantum alius sumat sine ratione. Leone. Quoad alios autem cibos materia parua est, quarta pars collationis serotinæ, siue duæ uncia. Turrian. & Leon. quam etsi quis manè comederit, poterit sine mortali prandere in meridie, & vesperi collationem sumere. *ibi. res. 43. & p. 5. tr. 5. res. 32. & 11.*

28 Die Veneris delectari de esu carnis mente concepto, non est peccatum mortale; quia præceptum positium humanum per se non prohibet actus internos. Vasq. & alij 5. p. 3. tr. 5. res. 5.

29 Vfus sanguinis licitus est in Sicilia tempore Quadrages. ex consuetudine, & auctoritate DD. qui docent: quibus diebus ex priuilegio licet comedere oua, caseum, & cetera lacticia, licere etiam comedere lardum, & sagimen: quia

quia pinguedo non est caro, secundum Aristotelem. Henriquez & alij 12. p. 1. tr. 9. ref. 21.

30 Potio vulgò in Hispania dicta *Chocolate* frangit ieiunium; cum sit potius cibus substantialissimus, quam merus potus, & aqua adhibeatur tantum ex necessitate ad dissoluenda alia ingredientia. Sanchez & alij p. 4. tr. 4. ref. 194.

31 Vinipotus, etiam immoderatus, non violat ieiunium, etiam si aliquid edatur, ne potus noceat. Fagund. & alij. p. 1. tr. 9. ref. 23. & 24.

32 Qui die ieiunij ab amico rogatus, sumit modicum cibi urbanitatis causa, ne venialiter quidem peccat. Fagundez. Similiter ad excitandum appetitum infirmorum, possent iis inseruientes aliquid comedere die ieiunij, etiam ex carnibus. Sanch. & Navar. *ibid.* ref. 29 & p. 5. tr. 5. ref. 32.

33 Qui in die ieiunij ter, aut quater comedit, tantum peccat quando secundâ vice comedit: quia præceptum ieiunandi est indiuiduum ex obiecto. Sanchius & Villalobos p. 1. tr. 9. ref. 53.

34 Non peccat dupliciter qui duo ieiunia in eundem diem incidentia violat. Quia peccata non multiplicantur ex diuersita-

uerita-

ueritate præceptorum pertinētium ad eandem virtutem. Suarez, & alij 7. Aliud esset quando Religiosus, v. g. D. Francisci, violaret ieiunium vigiliæ incidentis in feriam sextam, in qua ex vi regulæ tenetur ieiunare, etiam ante annum 21. (Fagund. & alij 10) tunc enim peccaret & contra temperantiam, & contra Religionem, propter votum de seruandâ Regulâ. Vasq. & alij 2. *ibid.* ref. 16. Quamuis hoc ipsum neget Caetan. & Cornejo p. 4. tr. 4. ref. 83.

35 Qui vouit ieiunium in pane & aquâ, si sæpiùs biberit vinum, vnum tantum peccatum committit: quòd si vouisset nihil manducare, nisi panem, & aquâ, peccaret mortaliter quoties vinum biberet, quia toties frangeret votum negatiuum. Sanchez & Portel. p. 1. tract. 9. *resol.* 4.

36 Si quis teneatur ieiunare in pane, & aquâ, & non possit nisi sumēdo aliquid cibi, aut obsonij, non propterea ieiuniū soluit: excusabitur autem ab illo ieiunio, si vino, aut obsonio carere non possit in eâ quantitate, quæ superet materiæ paruitatem; quia non esset ieiunium in pane, & aquâ, ad quod obligatur. Sancius p. 3. tr. 5. ref. 61.

37 Qui

37 Qui vouit omnes sextas ferias ieiunare, si dies Natalis Domini inciderit in feriam 6. non tenetur ieiunare, nisi expressè incluserit in suo voto diem illum. Molina & alij 5. p. 1. tr. 9. ref. 22.

38 Qui vrbauitatis causâ inuitat ad cœnam in die ieiunij eum qui paratus est cœnare, non peccat. Quia non inuitat illum absolutè ad cœnam (cùm per se iam sit paratus) sed ad cœnandum domi suæ. Caiet. & alij 10. modò illa inuitatio non sit absoluta sed tantùm cõditionata v. g. si alibi vis cœnare, (contrarium tamen est probabilius.) Quare qui in die ieiunij carnes vendunt, non peccant. (Fagund.) Neque item caupones, qui omnibus petentibus apponunt cœnam indifferenter. Quia alioquin alienarent hospites, & nihilominus, essent alibi cœnaturi, Ledesm. & alij. *ibid.* ref. 38. & 39. & p. 5. tr. 7. ref. 7.

39 Qui dubitat an obligetur ad ieiunium, petat à Superiore dispensationem, qui facilè concedat. Filliuc. & alij 5. Si autem iudicat causam dispensationis esse minùs sufficientem, debet ieiunium in aliud opus pium commutare. La Cruz. p. 1. tr. 9. ref. 15. Quamuis non esse opus dispensatione, quando
dubium

dubium esset de graui damno ex obseruatione ieiunij, doceat Saneius: an probabiliter, alij iudicēt. *p. 4. tr. 3. ref. 56.*
 40 Pater familias tenetur hortari filios, & seruos, vt obseruent ieiunia; non tamen cogere, nec domo eiicere. Tolet. & alij *9 p. 1. tr. 9. ref. 28.*

Ignorantia.

1 Ignorantia quæ in aliis materiis esset mortaliter culpabilis, excusat in transgressione præceptorum humanorum, modò non sit crassa, vel affectata: quia illa non obligant cum tanto rigore. Sanch. & alij 2. saltem quando quis putat esse causam excusantem, quæ non est. Lessius & alij *5. p. 4. tract. 4. resol. 35.*

2 Ignorantia illa omnis excusat à peccato, & est inuincibilis, quando non præcessit actualis aliqua cogitatio de malitiâ morali actus, vel saltem dubitatio, vel scrupulus. Vasquez & alij 10. *ibid. ref. 36.*

3 Qui operatur cum conscientia distante, solum in genere aliquid esse illicitum, non determinando an mortaliter, an venialiter, tantùm peccat venialiter, quia voluntas adhuc hæret intra

V.

termi-